

Závěrečné stanovisko

ve věci podnětu pana

I. - Důvody vydání závěrečného stanoviska

Pan bytem (dále také „stěžovatel“), se na veřejného ochránce práv obrátil se stížností na postup Městského úřadu (dále také „MěÚ“ nebo „městský úřad“), Krajského úřadu (dále také „KrÚ“ nebo „krajský úřad“) a Ministerstva vnitra (dále také „ministerstvo“) v řízení o přestupku proti občanskému soužití drobným ublížením na zdraví dle ustanovení § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o přestupcích“). Uvedeného přestupku se měl stěžovatel dopustit tím, že dne 1. 8. 2010 v době kolem 15:30 hod. na zatravněném prostoru mezi domy na pozemku č. 761 v ulici v obci po předchozí slovní rozepři napadl pana , když ho bez varování udeřil rukou do oblasti za levým uchem, v důsledku čehož pan upadl na záda a uhodil se do temene hlavy, čímž u něho došlo k poranění páteře a ukazováčku levé ruky s dobou léčení do 18. 10. 2010.

V průběhu šetření zahájeného dne 13. 4. 2012 jsem v souladu s ustanovením § 18 odst. 1 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o veřejném ochránci práv“), zjistil pochybení v postupu MěÚ KrÚ a ministerstva. Pro přehlednost své závěry shrnuji následovně.

K jednání MěÚ vyslovuji tyto výhrady:

- 1) „Trestní oznámení“ pana ze dne 2. 8. 2010 mělo být považováno nikoliv pouze za součást obhajoby, nýbrž za podnět k zahájení řízení pro přestupek proti občanskému soužití (patrně jiným hrubým jednáním) dle ustanovení § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích.
- 2) S ohledem na problematický výhled svědkyně mělo být provedeno místní šetření, na jehož základě bylo možno posoudit pravdivost její svědecké výpovědi. Relevance (nezávislost) svědecké výpovědi se jeví být sporná vzhledem k dlouhodobým sousedským sporům s rodinou
- 3) MěÚ přecenil důkazní hodnotu znaleckého posudku. Přitom z něj lze dovodit pouze mechanismus vzniku zranění pana nikoliv však to, zda ke zranění došlo v důsledku přestupku pana , anebo jiným způsobem.¹
- 4) Věkový rozdíl mezi oběma aktéry incidentu (pan - ročník 1931, pan ročník 1951) mohl být do určité míry relativizován v důsledku závažného poranění pana ²

¹ Např. při uplatnění nutné obrany dle ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) zákona o přestupcích.

² Levou ruku měl stěžovatel mít po utržení a operaci bicepsu částečně ochrnutou a nefunkční.

- 5) Jednání pana mohlo být ovlivněno skutečností, že je držitelem loveckého průkazu a loveckých zbraní.
- 6) Řízení o přestupku mělo být zastaveno dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích.
- 7) MěÚ postupoval nesprávně, když na základě oznámení stěžovatele ze dne 28. 4. 2011 ne zahájil řízení vůči panu a a odložil je dle ustanovení § 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích.

Krajskému úřadu a ministerstvu jsem vytkl, že přes obsáhlé (a dle mého názoru oprávněné) námitky stěžovatele obsažené v jeho odvolání proti rozhodnutí MěÚ resp. podnětu k přezkumnému řízení, shledaly postup podřízených správních orgánů jako správný a v souladu se zákonem.

Vzhledem k tomu, že v době vydání zprávy o šetření (dne 20. 7. 2012) dosud neuplynula jednorocní objektivní lhůta pro zahájení přezkumného řízení dle ustanovení § 96 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále také „správní řád“), koncipoval jsem zprávu o šetření též jako podnět k zahájení přezkumného řízení a očekával jsem, že přezkumné řízení bude zahájeno. Jelikož se tak nestalo a všechny dotčené úřady vyjádřily nesouhlas s mými závěry, přistoupil jsem k vydání tohoto závěrečného stanoviska.

II. - Vyjádření Městského úřadu

Ze sdělení tajemnice MěÚ ze dne 3. 8. 2012,
resp. z připojeného stanoviska oprávněné úřední osoby - referenta právního oddělení
odboru vnitřních věcí
MěÚ
vyplynuly následující výhrady

Ad 1) „Trestní oznámení“ ze dne 2. 8. 2010 bylo správnímu orgánu předloženo až dne 3. 2. 2011, a to pouze ve formě fotokopie. Navíc bylo předáno pouze na vědomí s tím, že další kroky bude pan činit po linii Policie ČR, což také učinil.

Ad 2) Tvrzení pana jsou považována ochráncem za pravdivá, ačkoliv jejich pravdivost není žádným jiným způsobem podložena. Naproti tomu výpovědi pana a jsou zpochybňovány, a to opět bez důkazů. Svědkyně byla před svojí výpovědí poučena o povinnosti mluvit pravdu, jinak se dopustí protiprávního jednání. Z toho, že mezi ní a rodinou pana existují sousedské neshody, nelze vyvozovat, že bude před správním orgánem lhát. Kromě tvrzení pana nejsou důkazy o tom, že by ve své výpovědi skutečně lhala.

Ad 3) Důkazní hodnota znaleckého posudku je bezdůvodně snižována. Úkolem znaleckého posudku je určení, zda došlo ke zranění a jaký mechanismus k tomuto zranění vedl, nikoliv stanovení viny či nevinu zúčastněných osob.

Ad 4) Tvrzení pana že má po utržení a operaci bicepsu částečně ochrnutou a nefunkční levou ruku, se v daném případě jeví jako nepodstatné. Pokud má pan zdravotní problémy, které uvádí, tak jsou natolik nepatrné, že by mu rozhodně v žádném případě nebránily v jednání, které je mu kladeno za vinu. Jen stěží si lze představit, že by člověk s částečně ochrnutou a nefunkční levou rukou mohl být držitelem zbrojního průkazu a loveckých zbraní. Navíc pan zcela normálně a bez problémů jezdí na jízdním kole.

Ad 5) Tvzení, že pan [] jako držitel zbrojního průkazu a loveckých zbraní si musel být vědom, že by v případě spáchání přestupku o zbrojní průkaz přišel, je naprosto irrelevantní. Samotné držení zbrojního průkazu automaticky nevylučuje to, že by se člověk mohl dopustit přestupku. Je to stejný argument, jako kdyby držitel řidičského oprávnění před jízdou nepil alkohol a nejezdil rychle, protože by si musel být vědom toho, že by o řidičské oprávnění přišel.

Ad 6) Celý případ byl prověřován na základě odvolání pana [] Krajským úřadem [] a na základě stížnosti pana [] opakovaně i Ministerstvem vnitra (vždy jiným úředníkem). Ani v jednom případě nebylo shledáno, že by ze strany Městského úřadu [] došlo k takovému pochybení, které by mělo za následek zrušení rozhodnutí v odvolacím řízení ze strany Krajského úřadu [] nebo podání podnětu pro zahájení přezkumného řízení ze strany Ministerstva vnitra.

Ad 7) Tato podání byla učiněna v reakci na výpověď [] a pana [], respektive písemné vyjádření ze dne 3. 2. 2011. Pan [] kromě svých tvrzení nepředložil žádné důkazy, které by prokazovaly nepravdivost výpovědi a vyjádření [] a pana []. Za takových okolností správní orgán usoudil, že takové podání neodůvodňuje zahájení řízení a věc v souladu s přestupkovým zákonem odložil.

III. - Vyjádření Krajského úřadu []

Z vyjádření ředitele KrÚ [] ze dne 27. 8. 2012 vyplývají následující výhrady.

Ad 1) Postup správního orgánu prvního stupně nebyl v rozporu se zákonem. Pan [] v protokolu o jednání dne 3. 2. 2011 pouze uvedl, že uvedené trestní oznámení podal Policii ČR a následně ho přiložil na vědomí správnímu orgánu do spisu, avšak uvedené podání bylo výslovně adresováno Policii ČR, přičemž z obsahu protokolu o jednání nelze nikterak dovodit, že bylo jeho úmyslem učinit jakýkoliv podnět vůči správnímu orgánu prvního stupně. Policie ČR pak patrně měla postupovat ve smyslu ustanovení § 58 zákona o přestupcích a oznámit přestupek správnímu orgánu prvního stupně, který by pak ve smyslu ustanovení § 57 odst. 2 zákona o přestupcích vedl ve věci společné řízení, leč v daném případě tomu tak nebylo. Z toho důvodu vzal správní orgán prvního stupně uvedenou informaci na vědomí, včetně informací, které byly v uvedeném oznámení uvedeny (v nichž ovšem nebyla uvedena žádná nová skutečnost oproti těm, které byly zachyceny v úředním záznamu Policie ČR bezprostředně po spáchání stíhaného protiprávního jednání).

Ad 2) Mezi uvedenými sousedy bezpochyby existují delší dobu sousedské spory. Jednotlivé výpovědi proto správní orgány hodnotily jako vzájemně stejně důvěryhodné. Závěr o tom, že pan [] je osobou, která je svými sousedy bezdůvodně napadána či je zasahováno do jeho práv, a pan [] k danému stavu nijak nepřispívá, patrně nemůže být objektivně pravdivý, resp. takový závěr se na základě provedeného dokazování nepodařilo správním orgánům prvního ani druhého stupně prokázat.

Podle ustanovení § 55 odst. 1 správního řádu je každý, kdo není účastníkem, povinen vypovídat jako svědek, musí vypovídat pravdivě a nesmí nic zamlčet. Svědek je tedy povinen pravdivě vypovědět o tom, jak vypadala předmětná událost jeho očima, jak ji vnímal. Pokud by měl být akceptován názor ochránce, pak je základní institut svědecké výpovědi popřen a svědkové pravdu vypovídat nemusí a lež, resp. nepravda, je normou, jakákoliv pravda vyslovená svědkem v přestupkovém řízení by pak byla „nadstavbou“. Správní orgán by musel poté a priori předpokládat, že svědecké výpovědi nejsou nikdy věrohodné, tudíž nejsou v rámci řízení o přestupku vůbec použitelné.

Ad 3) Pan několikrát i dle svých slov dosáhl toho, že se pan svezl k zemi, resp. ho na zem povalil.³ Pokud by k žádnému fyzickému konfliktu nebylo došlo, uvedená zranění by bezpochyby nevznikla. Lze proto dovodit, že zranění vznikla v přímé příčinné souvislosti s fyzickým konfliktem, a to v důsledku konání pana Ten nadto tuto skutečnost nijak nezpochybňuje.

Nutná obrana je ve smyslu zákona o přestupcích institut, který vylučuje protiprávnost jednání tehdy, pokud je hrozící nebo trvajícím útok proti právem chráněnému zájmu odvrácen přiměřeným způsobem. Trvajícím útok lze spatřovat zejména s ohledem na opakované tvrzení o vlastnictví pozemku v narušování vlastnického práva k uvedenému pozemku, jehož právní ochrana vyplývá jak z ústavního pořádku České republiky, tak z běžných zákonů. Sekundárně lze uvažovat o nutné obraně proti tvrzenému útoku pana Zde je však podložena pouze tvrzením pana vůči němuž stojí tvrzení pana a svědkyně

I kdyby mělo jít o jednání v nutné obraně, musí se jednat o nutnou obranu přiměřenou. Přiměřenou nutnou obranou pak bezpochyby není, i kdyby nebyl dovozen shora uvedený charakter pozemku, „vykazování“ z pozemku fyzickým násilím vůči osobě, která nijak pozemek neníčí či jinak neznehodnocuje ani nekoná žádné jiné protiprávní jednání. V takovém případě měla být, pokud byl pan názoru, že je jeho právo porušováno, přivolána Policie ČR. V případě právem chráněného zájmu - zájmu na ochraně vlastnictví - proto o nutné obraně nelze uvažovat. V případě nutné obrany proti tvrzenému útoku pana pak i přes pochybnosti tvrzení pana o počáteční aktivitě pana musí přiměřenost, resp. úvahy o zjevné nepřiměřenosti, bezpochyby zahrnovat i takové posouzení, jako je věk pachatele, jeho psychické vlastnosti, které mohou být způsobeny stářím, o kterých by jako soused musel pan vědět, stejně jako to, že intenzita útoku dle provedeného dokazování byla zjevně větší na straně pana , o čemž svědčí podaný znalecký posudek; naopak proti němu svědčí lékařské zprávy z doby více jak tří měsíce po uvedeném konfliktu.

Ad 5) Vyslovený právní názor o tom, že na jednání pana mělo vliv to, že je držitelem zbrojního průkazu a jeho by byl v případě pravomocného rozhodnutí o přestupku zbaven, nemůže s vysokou pravděpodobností v době probíhajícího konfliktu, lhotejno na čí popud, kdy je racionalita uvažování jedince

³ Blíže „trestní oznámení“ pana „Uštědřil jsem mu v nutné sebeobraně taky facku, aby věděl, že se ho nebojím. Báł jsem se, abych ho nezranil, proto jsem na něj nešel pěstí, ale snažil jsem se ho chvaty dostat na zem, což se mi třikrát povedlo...“

vždy poněkud vychýlena oproti „normálnímu“ stavu myslí, obstat. Lze si jen těžko představit situaci, že osoby ve slovní, či dokonce fyzickém konfliktu jsou schopny přemýšlet nad tím, že by takové jednání v budoucnu mohlo být nepřímo příčinou postihu podle některého právního předpisu odlišným od zákona o přestupcích či trestního zákona. Jako protiváhu názoru ochránce lze postavit úvahu, že pan by měl jako osoba, která dlouhodobě pracovala ve veřejné správě, dodržovat určitý mravní a morální kodex, se kterým se patrně neslučuje fyzický konflikt s osobou, které je téměř 80 let a jemuž se dle předložených dokumentů bylo možné vyhnout. I tato úvaha je ne zcela relevantní, a proto nebyla v tomto smyslu v průběhu přezkumu rozhodnutí správního orgánu prvního stupně brána v potaz, stejně tak jako úvaha o vnitřních překážkách pana k uvedenému jednání spočívajících v obavě o jeho zbrojní průkaz.

K rozporům ohledně místa napadení ředitel krajského úřadu uvedl, že správní orgán vycházel z toho, jak byla situace nastíněna a zachycena Policií ČR a z následných svědeckých výpovědí. Tvzení o tom, že pan „couval“ nahoru podél plotu směrem k domu manželů, vychází pouze z jeho výpovědi. Naopak pan shodně tvrdí, že stáli spolu u plotu a povídali si, následně přiběhl pan a pana Hronka napadl, poté ho postrkoval od plotu. Dle nákresu nikoliv směrem nahoru, ale dolů. Výpověď těchto dvou osob se liší od toho, co tvrdí pan. I kdyby byl stav věci takový, jak pan popsal, uběhlo mezi první slovní potyčkou i podle slov samotného pana více času, kdy on zašel do domu a až následně uviděl pana u plotu rodiny. Lze proto předpokládat, že mezi slovní potyčkou a samotným fyzickým konfliktem uběhlo dosti času na to, aby byla tato skutečnost bezprostřední příčinou pozdějšího fyzického konfliktu (dle výpovědi svědka to bylo zhruba 15 až 20 minut). To, že se místo fyzického konfliktu nacházelo výše po cestě k domu, vyvrací i výpověď pana, který potvrdil, že otec se nacházel u plotu manželů, hlavou dolů po cestě v době, kdy ho odváděl domů.

IV. - Vyjádření Ministerstva vnitra

Z vyjádření ředitele odboru všeobecné správy ze dne 31. 8. 2012 vyplývá, že ministerstvo neshledalo důvody pro zahájení přezkumného řízení. Podle názoru ministerstva není možné přezkumné řízení již, tj. k 29. 8. 2012, zahájit s ohledem na skutečnost, že dvouměsíční subjektivní lhůta dle ustanovení § 96 odst. 1 správního řádu Ministerstvu vnitra uplynula. Tato lhůta začala dle názoru ministerstva běžet od okamžiku, kdy mělo ministerstvo k dispozici kompletní spisový materiál ve věci, tj. ode dne 14. 10. 2011. Obdobným způsobem již bylo rozhodnuto i v rámci jiného řízení ministra vnitra o rozkladu.

V. - Závěrečné hodnocení veřejného ochránce práv

Oceňuji, že se Městský úřad a Krajský úřad kraje s mými závěry a námitkami k jejich postupu vypořádaly opravdu detailně a věcně. Posouzení (ne)správnosti postupu správních orgánů v tomto případě bylo o to těžší, že v něm nešlo v převážné míře ani tak o hodnocení jednotlivých procesních kroků, jako spíše o hodnocení dostupných důkazů a dalších podkladů z hlediska jejich hodnověrnosti

a přesvědčivosti. V daném případě nebyla zcela patrná role útočníka a oběti a šlo spíše o vzájemné napadení. To jsem ostatně předeslal již ve své zprávě o šetření.

S ohledem na obsah jednotlivých vyjádření správních orgánů k mnou vysloveným závěrům, které jsem prezentoval ve své zprávě o šetření, reviduji své hodnocení následujícím způsobem.

1) Způsob řešení „trestního oznámení“ pana ze dne 2. 8. 2010

Moje největší výtka v rámci tohoto šetření směřuje ke způsobu, jak se MěÚ vypořádal s „trestním oznámením“ pana ze dne 2. 8. 2010. To měl stěžovatel správnímu orgánu dle jeho názoru předat pouze v kopii na vědomí; s tím, že další kroky bude činit po linii Policie ČR.

Souhlasím s krajským úřadem, že v daném případě měla Policie ČR postupovat dle ustanovení § 58 zákona o přestupcích a postoupit předmětné oznámení MěÚ k projednání. Nicméně vzhledem k tomu, že tak neučinila,⁴ což nelze stěžovateli přičítat k tíži, trvám na závěru, že **správní orgán měl toto oznámení posoudit dle obsahu** nikoliv jako důkaz předložený panem pro jeho obhajobu (viz vyjádření k zahájenému šetření ze dne 14. 5. 2012), ale **jako oznámení občana**, které může být **dle ustanovení § 67 odst. 2 zákona o přestupcích** jedním z podkladů pro zahájení řízení o přestupku. Toto oznámení obsahuje skutečnosti nasvědčující podezření ze spáchání přestupku. Z tohoto důvodu s ním mělo být nakládáno jako s oznámením přestupku, a tudíž v dané věci **mělo být vedeno společné řízení vůči panu** a panu dle ustanovení § 57 odst. 2 zákona o přestupcích. Z textu protokolu z ústního jednání ze dne 3. 2. 2011, dle mého názoru, nevyplývá, že pan své oznámení předložil pouze na vědomí s tím, že věc hodlá řešit po linii Policie ČR, jak tvrdí. Stěžovatel naopak v protokolu odkazuje na informace obsažené v „trestním oznámení“ ze dne 2. 8. 2010 a upozorňuje na to, že Policie ČR jeho oznámení neřešila v souvislosti s oznámením pana ze dne 2. 8. 2010 které bylo následně postoupeno MěÚ 5.

Předmětem oznámení nebylo pouze samotné fyzické napadení (dle tvrzení pana iniciované panem , ale též incident jemu předcházející, kdy pan měl panu vyhrožovat, což svědecky potvrdili synové pana , a dále následné polití vodou od pana . Mám za to, že tato jednání, tak jak byla popsána v oznámení, nepochybně naplnila skutkovou podstatu přestupku proti občanskému soužití dle ustanovení § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích (patrně vyhrožováním újmou na zdraví a jiným hrubým jednáním).

⁴ Jak vyplývá z odpovědi policejního prezidenta ze dne 21. 7. 2011 v rámci přešetření způsobu vyřízení stížnosti na postup Policie ČR v této věci Policií ČR - Krajským ředitelstvím policie kraje, oznámení stěžovatele ze dne 2. 8. 2010 bylo na obvodním oddělení Policie ČR zaevidováno pod čj. a bylo zařazeno do spisového materiálu ve věci fyzického napadení mezi panem a panem , založeného na základě oznámení pana . Spisový materiál byl následně v průběhu šetření převidován pod čj. a z obvodního oddělení byl postoupen k dalšímu opatření na Policii ČR - Krajské ředitelství policie , územní odbor , oddělení obecné kriminality. Pod tímto čj. byla věc fyzického napadení pana ze strany pana následně odevzdána dle ustanovení § 159a odst. 1 písm. a) trestního řádu ze strany oddělení obecné kriminality Městskému úřadu k projednání v přestupkovém řízení. Oznámení pana ze dne 2. 8. 2010 bylo zařazeno do pomocného spisového materiálu čj. který zůstal uložen na oddělení obecné kriminality, a nebylo tudíž součástí spisového materiálu zaslaného správnímu orgánu. Policejní prezident se stěžovateli za toto pochybení Policie ČR omluvil.

⁵ K tomu předešlá pozn. pod čarou.

Domnívám, že by v případě vedení společného řízení mohl být průběh, a koneckonců i výsledek, řízení poněkud odlišný. Toto pochybení považuji v kontextu celého případu za nejzávažnější.

2) (Ne)provedení místního šetření, výrok o vině pana
svědecké výpovědi

důvěryhodnost

Nikterak nezpochybňuji fakt, že k fyzickému konfliktu mezi stěžovatelem a panem skutečně došlo. Mám však **pochybnosti o tom, zda ke zranění pana** která jsou popsána v lékařských zprávách a ve znaleckém posudku, **došlo výlučně v důsledku zaviněného jednání** Ten ve svém oznámení incident, který byl předmětem správního řízení, popsal ze svého pohledu takto: „Když po chvíli jdu dolů na dvůr, kde jsem kytoval dveře, vidím, jak pan stojí na našem pozemku opřen o plot a diskutuje s někým. Ze shora jsem ho asi 3krát vykázal z našeho pozemku. Pan s výsměchem a pohledem ke z našeho pozemku neodešel. Šel jsem tedy k němu a výzvu opakoval. Pan couval ke svému plotu, kde mně uštědřil facku do obličeje. Chytil jsem jej a začal vystrkovat z našeho pozemku. Pan mě začal mlátit rukama jako mlátička. Uštědřil jsem mu v nutné sebeobraně taky facku, aby věděl, že se ho nebojím. Pan začal kolem sebe mlátit rukama ještě víc. Báł jsem se, abych ho nezranil, proto jsem na něj nešel pěstí, ale snažil jsem se ho chvaty dostat na zem, což se mně 3krát povedlo, ale pan mlátil okolo sebe stále, že mně poškrábal ruce - ukazoval jsem policii, a pohmoždil ruku. Mým vysvobozením bylo, že když jsme se skutáleli na mém pozemku dolů, že přišel jeho mladší syn, vzal ho bez řečí do svého objetí a odnesl na jejich dvůr. Jinak by mě pan dál mlátil a kopal. Báł jsem se skutečně, abych mu fyzicky neublížil a nemusel za to pykat. Použil jsem chvaty v sebeobraně bez úderů. Byl jsem jenom v trenýrkách, a tak mě pan neměl za co chytit, chytal pouze za vlasy. S tím se pan nesmířil a za peprných a jadrných nadávek mě pak přes jejich plot polil studenou vodou, kterou měl v umyvadle z umělé hmoty na studni. Po tomto polití jsem mu řekl, jestli už mu je dobře, a šel jsem do domu.“

Pan ve svém písemném vyjádření ze dne 21. 2. 2011 k incidentu poznamenal: „Po nějaké době jsem přešel k plotu sousedky na pozemku parc.č., který je od nepaměti považován za veřejně přístupnou komunikaci. Pan na mě něco pokřikoval, ale protože pokřikování je jeho dnes již typickou vlastností, nevěnoval jsem mu pozornost a pokračoval v rozhovoru se sousedkou. Mezitím pan doběhl až ke mně a napadl mě. Snažil jsem se útok zachytit a bránit se, ale vzhledem k agresivitě, rychlosti útoku a zákeřnosti, jsem nic nezmohl, a tak jsem dostal od pana úder pravou rukou, po kterém jsem se sesunul na zem. Při pádu na zem jsem se udeřil do hlavy a zůstal jsem pro bolesti a nevolnost ležet. Pamatuji si, že poté mně pomáhal zvednout syn, který mě následně odvedl domů. Protože jsem se necítil dobře, měl jsem bolesti a závratě, byl jsem odvezen do nemocnice na vyšetření, kde diagnostikovali poranění krční páteře, levého ukazováku, krevní výron ve vlasaté části hlavy v týlní krajině, oděrky na loktech a tváři, vše s předpokládanou dobou léčení 2 - 3 týdny.“

Svědce k věci uvedla, že: „toho dne 1. 8. 2010, mohlo být tak mezi 15:00 až 15:30 hod., jsem stála u plotu na svém pozemku v Povídala jsem si s panem starším, když najednou pan začal křičet na pana aby opustil jeho pozemek. Pan oponoval, že stojí na veřejné komunikaci. Následně se pan k panu

rozběhl a stále na něho křičel, že tam nemá co dělat. Když pan přiběhl k panu, tak do něho strčil, pan se bránil a pak dal panu facku, myslím, že to bylo pravou rukou, a pan upadl na zem. Já jsem volala na pana aby toho nechal, že je pan starší muž. To slyšel syn pana a jeho matka, kteří vyšli z domu, a syn běžel pana zvednout. Následně pan odvedl otce do domu a já šla volat na policii. Poté, co jsem zavolala policii, tak jsem si všimla, že syn pana stál na balkóně a něco pokřikoval na

Porovnáním jednotlivých výpovědí je zřejmé, že pan a pan mají odlišný pohled na průběh i samotnou příčinu incidentu. se přiklání na stranu pana. Nicméně je otázkou, zda mohla celý incident z místa, kde stála (tj. za plotem své zahrady) vidět. Stěžovatel na tento fakt poukazoval, když tvrdil, že jí ve výhledu bránil strom. Pokud jsem měl možnost seznámit se s fotodokumentací pořízenou Policií ČR z místa přestupku, musím dát panu za pravdu v tom, že měla výhled minimálně hodně ztížený. Z fotografií je zřejmé, že přes plot domu je vidět pouze v jeho horní části. Výhled ve střední části značně ztěžuje strom s hustým větrovím, dole pak není žádný výhled z důvodu vysokého plotu. Z tohoto pohledu tedy setrvávám na svém závěru, že v daném případě **bylo namístě provést místní šetření za účelem posouzení svědeckv.** z hlediska toho, zda svědkyně mohla celý incident vidět, či nikoliv.

Ředitel krajského úřadu ve svém vyjádření uvádí, že správní orgán vycházel z toho, jak byla situace nastíněna a zachycena Policií ČR a následných svědeckých výpovědí. Rozpor ohledně místa spáchání incidentu, na který poukazuje, může být, dle mého názoru, pouze zdánlivý. Fyzický konflikt měl patrně počátek skutečně u plotu odkud se pan snažil dle svých slov paně vystrčit, neboť dle jeho názoru zůstával protiprávně na jeho pozemku. Po chvilkovém strkání pak patrně došlo k upadnutí obou mužů, kteří se následně skutáleli směrem dolů k plotu kde pan zůstal ležet. Toto místo odpovídá místu zachycenému na náčrtku pořízeném Policií ČR i svědecké výpovědi pana, který pro svého otce přišel a odvedl ho domů.

Důležitým faktorem pro objektivní zjištění skutkového stavu mohlo být posouzení celkové tělesné konstituce obou aktérů incidentu, což však nebylo možné s ohledem na skutečnost, že pan se při ústních jednáních nechal zastupovat právním zástupcem a sám se jich nezúčastnil.

Ředitel krajského úřadu i referent MěÚ nesouhlasili s mým názorem na hodnocení svědecké výpovědi z hlediska její skutečné nezávislosti a objektivity. Nezpochybňuji, že by výpověď svědka provedená po řádném poučení dle ustanovení § 55 správního řádu měla být pravdivá a úplná. Na druhou stranu je běžnou praxí, že svědci v průběhu řízení vypovídají ohledně jedné situace zcela odlišně podle toho, ke které straně sporu mají určitý vztah (ať už pozitivní, či negativní). Správnímu orgánu pak většinou nezbyvá než takové řízení zastavit (pokud není k dispozici jiný důkaz, který by tu kterou verzi potvrdil či vyvrátil). V daném případě je průkazné, že rodina má s rodinou dlouhodobé sousedské spory, které byly v minulosti řešeny na Městský úřad Existují zde tedy, dle mého názoru, **důvodné pochybnosti o skutečné nestrannosti podané svědecké výpovědi** (kterou lze očekávat např. u náhodného kolemjdoucího).

3) Důkazní hodnota znaleckého posudku

Dle názoru který znalecký posudek v oboru zdravotnictví ze dne 4. 10. 2010 vypracoval, lze mechanismus vzniku poranění pana „vysvětlit opakovanými pády poškozeného nazad (minimálně dva), a to včetně podvrtnutí krční páteře, neboť k tomuto dochází při prudším pohybu hlavy vpřed, vzad či do stran, přičemž nelze rozhodnout, zda šlo o pády spontánní, či akcentované ze strany druhé osoby.“⁶ V dalším bodě⁷ pak dle mého názoru, vyslovuje pouze svou domněnku, že pokud by pan setrhl degenerativním onemocněním páteře, následky údajného fyzického napadení ze strany pana by byly mírnější. Z tohoto důvodu setrávám na svém názoru, že předmětný znalecký posudek prokazuje, že pan utrpěl zranění (patrně v důsledku opakovaného povalení na zem). Nelze z něj však dovodit, zda ke zranění došlo v důsledku přestupku pana , nebo jiným způsobem.

4) Držení zbrojního průkazu jako faktor ovlivnění jednání pana

Akceptuji, že tento faktor není, a ani nemůže být zárukou, že se osoba přestupku nedopustí. Ostatně už ve zprávě o šetření jsem deklaroval, že v mých úvahách o tom, zda se panu podařilo dostatečně prokázat spáchání skutku, který mu byl kladen za vinu, nehrál rozhodující úlohu.

5) Způsob vyřízení oznámení pana ze dne 28. 4. 2011

Trvám na svém předešlém hodnocení, že předmětná oznámení směřovaná vůči panu a se týkají jak událostí, které souvisely s incidentem ze dne 1. 8. 2010 a jimiž se správní orgán nezabýval ani na základě jeho „trestního oznámení“ ze dne 2. 8. 2010, tak obsahují skutečnosti naznačující podezření ze spáchání dalších přestupků ze strany pana i Postup⁸ Městského úřadu který pouze vyslechl pana a a na základě jejich vyjádření (které navíc jimi nebylo podepsané) věc odložil dle ustanovení § 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích, považuji za nesprávný.

Za této situace bylo namístě zahájit řízení a provést standardní dokazování podobně jako v případě oznámení pana .

6) Přezkumné řízení

Podle názoru ministerstva subjektivní dvouměsíční lhůta v daném případě začala běžet od okamžiku, kdy mělo ministerstvo k dispozici kompletní spisový materiál ve věci, tj. ode dne 14. 10. 2011. K tomuto výkladu se však nepřikláním.

Z ustanovení § 96 odst. 1 správního řádu,⁹ podle mého názoru, plyne, že počátek běhu subjektivní lhůty je spojen s okamžikem, kdy příslušný

⁶ Část B. Rozbor a závěr, bod 2 znaleckého posudku (str. 7).

⁷ 3. Ze zdravotnické dokumentace vyplývá, že krční páteř pana byla již před vznikem posuzovaného úrazu poškozena vleklým degenerativním onemocněním. Je proto nutné připustit, že kdyby před posuzováním údajným napadením krční páteř byla nepoškozena vleklým onemocněním, nemuselo by ke vzniku poranění krční páteře za daných podmínek dojít, a pan by tak neutrpěl poranění, které bychom ze soudně lékařského hlediska považovali za poškození zdraví.

⁸ Srov. záznamy o provedeném šetření ze dne 28. 5. 2011.

⁹ Usnesení o zahájení přezkumného řízení lze vydat nejdéle do 2 měsíců ode dne, kdy se příslušný správní orgán o důvodu zahájení přezkumného řízení dozvěděl, nejpozději však do 1 roku od právní moci rozhodnutí ve věci.

správní orgán shledá na základě shromážděných podkladů důvody pro zahájení přezkumného řízení. Tím není vyloučeno opětovné posouzení důvodů pro případné zahájení přezkumného řízení, pokud např. další podnět obsahuje skutečnosti, na základě nichž příslušný správní orgán své původně zamítavé stanovisko přehodnotí.

V opačném případě, tj. pokud bych připustil výklad ministerstva, bylo by mi znemožněno uplatnit nápravné opatření dle ustanovení § 19 písm. a) zákona o veřejném ochránci práv¹⁰ ve všech případech, kdy již podnět k přezkumnému řízení, na základě něhož nebyly shledány důvody k jeho zahájení (např. kvůli nedostatečnému zdůvodnění), přede mnou podal účastník řízení. Takový výsledný stav nemohu akceptovat.

VI. - Návrh opatření k nápravě

Nadále považuji za chybný postup MěÚ , který nezahájil řízení o přestupku vůči panu na základě „trestního oznámení“ pana ze dne 2. 8. 2010. Trvám na svých výhradách k posouzení dostupných podkladů z hlediska odůvodněnosti výroku o vině stěžovatele v jednotlivých fázích řízení (před správním orgánem I. stupně, v rámci odvolacího řízení a při posouzení podnětu k zahájení přezkumného řízení).

Vzhledem k tomu, že v současné době již nemůže být v tomto případě zjednána faktická náprava, **navrhuji** v souladu s ustanovením § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv **jako opatření k nápravě, aby se Městský úřad Krajský úřad kraje a Ministerstvo vnitra řídily mými závěry ve vztahu k otázkám, k nimž jsem se vyjádřil v rámci tohoto šetření, ve své budoucí praxi.**

Úřady jsou povinny do 30 dnů od doručení závěrečného stanoviska sdělit, jaká opatření k nápravě provedly. Jestliže tuto povinnost nesplní nebo shledám-li jejich opatření k nápravě nedostatečná, jsem oprávněn vyrozumět o jejich postupu nadřízený úřad. Vedle toho mohu o svých zjištěních informovat veřejnost, včetně sdělení jména a příjmení osob oprávněných jednat jménem správního orgánu (ustanovení § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv).

JUDr. Pavel V a r v a ř o v s k ý v. r.
veřejný ochránce práv
(stanovisko je opatřeno elektronickým podpisem)

¹⁰ Dle toho ustanovení ochránce může navrhnout zejména tato opatření k nápravě: a) zahájení řízení o přezkoumání rozhodnutí, úkonu nebo postupu úřadu, lze-li je zahájit z úřední moci.